

MOLIYANING MOXIYATI VA FUNKSIYALARI

Rafiyeva Zarina Xusanovna

Samarqand iqtisodiyot va servis
instituti
“Investetsiya va inovatsiyalar”
kafedrası assistenti

Jamshid Akimov Madatbay o'g'li

Samarqand iqtisodiyot va servis
instituti
Marketing 320-guruh talabasi

Annotatsiya: Bu maqola moliya tizimining mohiyati va boshqarishdagi muhim funksiyalari haqida tahlil qiladi. Ushbu maqolada, moliya tizimining asosiy xususiyatlari, undagi moliyaviy vositalar, hukumat va kompaniyalar uchun moliyaning ahamiyati, moliya tizimining turli qismlari va ularning muhimligi keltiriladi. Bundan tashqari, maqola moliyaning tuzilishi va uning moliyaviy siyosati haqida tushuncha beradi. Moliya tizimining funksiyalari va ularning amal qilish usullari, moliyaning samaradorligi va moliya siyosatining muvaffaqiyatiga yo'l qo'yadi.

Kalit so'zlar: Moliya tizimlari, moliya funksiyalari, moliya institutlarining funksiyalari, moliya sohasidagi rivojlanish, analitik yondashuvlar, moliya tahlili..

Abstract: This article analyzes the nature of the financial system and its important functions in management. In this article, the main features of financial system, financial instruments in it, importance of finance for government and companies, different parts of financial system and their importance are mentioned. In addition, the article provides an understanding of the structure of finance and its financial policy. The functions of the financial system and the way they operate allow for the efficiency of finance and the success of fiscal policy.

Key words: Financial systems, financial functions, functions of financial institutions, development in the field of finance, analytical approaches, financial analysis.

Аннотация: В данной статье анализируется природа финансовой системы и ее важные функции в управлении. В этой статье упоминаются основные особенности финансовой системы, финансовые инструменты в ней, важность финансов для правительства и компаний, различные части финансовой системы и их важность. Кроме того, статья дает понимание структуры финансов и их финансовой политики. Функции финансовой системы и способы ее работы обеспечивают эффективность финансов и успех налогово-бюджетной политики.

Ключевые слова: Финансовые системы, финансовые функции, функции финансовых институтов, развитие в сфере финансов, аналитические подходы, финансовый анализ.

Tadqiqot mavzusining dolzarbligi: Tadqiqot mavzusining dolzarbligi "Moliyaning mohiyati va funksiyalari" nomli mavzu ustida taqriz, tahlil va ko'rsatmalar o'z ichiga oladi. Bu mavzu moliya sohasidagi fundamental prinsiplar, moliyaning jamiyat va iqtisodiy hayotdagi roli, tizimning mohiyati, moliya

organlarining vazifalari, moliyaviy vositalar va moliya tizimining boshqa asosiy komponentlari bilan bog'liq muhim masalalarni o'z ichiga oladi.

Moliya tizimi tashkil etuvchilar, moliyaning o'zgarishi, moliyaviy siyosat, soliq tizimi, moliyaviy hisob-kitob va monitoringning asosiy xususiyatlari, moliyaviy risklar, moliya sohasidagi innovatsiyalar va yangiliklar, moliya tizimi va boshqaruvning axborot texnologiyalari bilan bog'liq yangiliklar, shuningdek moliya tizimining xalqaro tashkilotlari va tashqi donorlar bilan hamkorlikning muhimligi ham tadqiqot mavzusining dolzarbligi bo'lishi mumkin.

Mavzu ustida qilinayotgan tadqiqotlar, moliya tizimi va uning funksiyalari bo'yicha joriy holatni o'rganish, moliyaviy innovatsiyalar va yangiliklarga yo'l qo'yish, moliyaviy siyosat va islohotlarni mustahkamlash uchun muhim bo'lgan keng qamrovli so'rovnomalar va ilmiy kengashlar, shuningdek moliya tizimining jamiyatga olib keladigan ta'siri va uning mustaqil rivojlanishi mavzulariga asoslangan bo'lishi mumkin.

Tadqiqot mavzusidagi mavjud muammolar: Bu mavzusidagi tadqiqotlar o'z ichiga bir nechta muammolarni o'z ichiga oladi. Bu muammolar quyidagilardan iborat bo'lishi mumkin:

Moliyaning o'zgarishi: Moliya tizimlari va ularning moliyaviy siyosatlari, boshqaruv shakllari va usullari o'z vaqtida o'zgarib turishi odatiydir. Bu o'zgarishlar moliya tizimlarining o'zgarishlari, turli moliyaviy vositalarning qabul qilinganligi, moliya institutlarining islohotlari va hokimiyatning moliyaviy siyosati bilan bog'liq bo'lishi mumkin.

Moliyaning samaradorligi: Moliya tizimi va uning funksiyalari jamiyat, iqtisodiyot va siyosatga olib keladigan ta'sirni o'rganish muhimdir. Moliyaning samaradorligini oshirish, moliyaviy resurslarni ishlab chiqish, moliyaviy stabillikni ta'minlash va moliyaviy xavfsizlikka oid bo'lgan muammolar bu sohada muhim o'rin tutadi.

Moliya tizimining innovatsiyasi: Texnologiyalar va global moliyaviy jarayonlarning o'zgarishi bilan, moliya tizimlari ham o'zlarini yanada rivojlantirishga majbur. Bu innovatsiyalar moliya boshqaruvining avtomatlashtirilishi, xalqaro moliya munosabatlari, soliq sistemasining yangilashlari va boshqa sohalar bo'lishi mumkin.

Moliyaviy xavfsizlik: Moliyaviy tizimlarning xavfsizligi va hozirda o'z ichiga olgan xavfni engilish muhimdir. Kiber-hujumlar, moliyaviy qarorlarning mustamlakachiligi, moliyaviy tizimlarning tizim bo'yicha bozor xavfi hamda boshqalar shunday muammolar bu mavzuga oid bo'lishi mumkin. Moliya siyosati hokimiyat va moliya tizimlari o'rtasidagi to'g'rilik, o'sishi, va mustamlakachilikni

ta'minlashga oid muhim masalalar. Shuningdek, moliyaviy siyosatning jamiyat, iqtisodiyot va boshqa sohalar uchun samarador bo'lishi muhimdir.

Bu muammolar mavzuni o'rganish, tahlil qilish va moliya tizimining yangi yo'nalishlarini aniqlash uchun muhimdir. Ma'lumotlar to'plami, ilmiy tadqiqotlar, ilmiy konferenslar va moliya sohasidagi yangiliklar bu muammolarga javob topishda yordam berishi mumkin.

Muammoni hal qilish usullari: Bu tadqiqot mavzusidagi muammolarni hal qilish uchun quyidagi usullardan foydalanish mumkin:

Tahlil va Tadqiqotlar: Moliya sohasidagi ilmiy tadqiqotlar, tahlillar va statistik ma'lumotlar, moliyaning moxiyati va funksiyalari mavzusidagi muammolarni tushunishda yordam beradi. Bu usul, moliya tizimining asosiy xususiyatlari, turli moliyaviy vositalar va moliya organlarining vazifalari, tizimning samaradorligi va innovatsiyalari haqida tafsilotlar beradi.

Moliyaviy Siyosatning O'rganilishi: Moliyaviy siyosatning o'rganilishi va tahlili, moliyaning funksiyalari va xususiyatlari haqida yaxshi tushuncha berishga yordam berishi mumkin. Bu, moliyaviy tizimning samaradorligini oshirish, moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash va moliyaviy innovatsiyalarni o'rganish uchun yaxshi bir qadam bo'ladi.

So'rovlar va Ilmiy Konferenslar: Moliya sohasidagi yangiliklar, so'rovnomalar va ilmiy konferenslar, muammolarni o'rganish, moliya tizimining yangi yo'nalishlarini aniqlash va moliyaviy siyosatning yangi rivojlanishlari haqida ma'lumotga ega bo'lish uchun muhimdir. Moliya tizimlarida amaliyot va testlar o'tkazish, moliyaviy siyosatning amaliyoti va moliya organlarining islohotlari muhim bo'lgan masalalarni aniqlashda yordam beradi. Bu usul, moliya tizimlarining ishlash jarayonini o'rganish va uning muvaffaqiyatini baholashda foydalanish mumkin.

Moliyaviy Xavfsizlikni Ta'minlash: Moliyaviy tizimlarning xavfsizligini oshirish va moliya organlarining moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar, kiber-hujumlar va moliyaviy xavfni kamaytirish uchun zarur usullardan biridir.

Bu usullar moliyaning moxiyati va funksiyalari mavzusidagi muammolarni hal qilishda yordam berishi mumkin. Har bir usul mavzuni tahlil qilish va uni rivojlantirishda o'ziga xos afzalliklarga ega.

Ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar: Bu mavzuga ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar quyidagicha bo'lishi mumkin:

Moliyaviy Tizimlar va Organlar Tahlili: Mavzu ustida ilmiy tadqiqotlar va tahlillar olib borish maqsadga muvofiq bo'ladi. Bu, moliyaning moxiyati va

funksiyalari, turli moliyaviy vositalar va moliya organlarining o'z vazifalari, faoliyatining samaradorligi, muammosizliklar va uning yangi yo'nalishlari haqida tafsilotlar berishi kerak.

Moliyaviy Siyosatning Tahlili va Baholash: Moliyaviy siyosatning o'rganilishi, tahlili va baholash muhimdir. Bu, moliya tizimlarining qat'iyliigi, samaradorligi, uning tashqi va ichki muammolarini aniqlash va ularni hal qilishda yordam beradi. Moliya tizimlarining innovatsiyasi va rivojlanishi ustida ilmiy tadqiqotlar va ilmiy yondashuvlar muhimdir. Bu, moliya tizimlarining avtomatlashtirilishi, yangi texnologiyalar va boshqa innovatsiyalarni o'rganish va ularni amalga oshirishda yordam beradi. Moliyaviy tizimlar va moliya organlarining xavfsizligi va moliyaviy xavfni kamaytirish muhimdir. Bu, kiber-hujumlar, moliyaviy qarorlarning mustamlakachiligi va boshqa xavfli holatlarga qarshi qo'llanilishi bilan bog'liq ilmiy tadqiqotlar va takliflar olib borishni talab qiladi.

Moliya Tizimlarining ta'minoti va samaradorligi: Moliya tizimlarining moliyaviy ta'minoti va samaradorligi ustida ilmiy tadqiqotlar olib borish, moliya tizimlarining faoliyatini o'rganish va uni yangi yo'nalishlarga olib borishga yordam beradi.

Bu tavsiyalar mavzu ustida ilmiy tadqiqotlar olib borish, yangi fikrlar va tahlillar tashkil etish, moliya tizimlarining yangi yo'nalishlarini aniqlash va rivojlantirish uchun muhimdir. Bu usullar mavzuni o'rganish va moliya tizimlarining faoliyatini o'zaro mustahkamlashga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ro'ziev A.O. TMI Raqamli iqtisodiyot: moliyaviy xizmatlarda raqamlashtirish texnologiyalari. «Davlat boshqaruvida raqamlashtirish: muammo va echimlar» mavzuidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallar to'plami 2019 yil 12 aprel
2. Рафиева, З. (2023). Пути эффективного использования внутренних инвестиций в национальной экономике.
3. Обламурадов, С., & Рафиева, З. Х. (2024). АКТУАЛЬНОСТЬ ВЛИЯНИЯ ГЛОБАЛИЗАЦИИ НА ИНВЕСТИЦИИ В РАЗВИТИЕ ГОСУДАРСТВА. SCHOLAR, 2(3), 107-116.
4. Рафиева, З., Бурхонов, А., & Шодиев, Ж. (2024). ЦИФРОВИЗАЦИЯ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(1), 252-255.
5. Рафиева, З., Шодиев, Ж., & Бурхонов, А. (2024). ЭКОНОМИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(1), 256-260.

6. Kamil, M., Shodiev, J., & Zarina, R. (2024). TECHNOLOGICAL TRENDS IN THE DIGITAL ECONOMY. American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769), 2(1), 406-408.
7. Shodiev, J., & Zarina, R. (2024). SOCIO-ECONOMIC CONSEQUENCES OF DIGITAL ECONOMY DEVELOPMENT. American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157), 2(1), 200-202.
8. Zarina, R., Shoxrux, I., & Abutolib, R. (2024). XALQARO MOLIYA O 'ZBEKISTONDA. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(3), 29-34.
9. Zarina, R., Jahongir, S., & Asadbek, I. (2024). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOLIQ TIZIMINI OPTIMALLASHTIRISH. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(3), 25-28.
10. Zarina, R., Suxrob, S., & Axror, T. (2024). O 'ZBEKISTONDA MOLIYAVIY REJALASHTIRISH VA PROGNOZLASH. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(3), 133-136.
11. Zarina, R., Mirabbos, A., & Xumoyun, M. (2024). O 'ZBEKISTONDA MOLIYA BOZORI VOSITALARINING DOLZARBLIGI VA ULAR ASOSIDAGI IQTISODIY-HUQUQIY MUNOSABATLAR. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(3), 137-142.
12. Jamshid, J., Laziz, S., & Zarina, R. (2024). O 'ZBEKISTON MOLIYA BOZORINING FAOLIYATI VA VOSITALARI. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(3), 129-132.
13. Sardor, A., Zafarbek, X., & Zarina, R. (2024). MOLIYANING IJTIMOIIY-IQTISODIY MOHIYATI, RIVOJLANISH SHAROITLARI, TOVAR-PUL MUNOSABATLARINING KO 'LAMI VA ULARNING IJTIMOIIY TAKROR ISHLAB CHIQUARISHNING O 'ZBEKISTONDAGI ROLI. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(3), 143-147.
14. Xusanovna, R. Z., Zoyir o'g'li, N. M., & Qobil o'g'li, A. K. (2024). The Role of Foreign Investment in Modernizing the Economy of the Republic of Uzbekistan. Best Journal of Innovation in Science, Research and Development, 3(2), 565-568.
15. Xusanovna, R. Z., Islom o'g'li, M. A., & Xolnizoz o'g'li, U. A. (2024). OBJECTIVES OF IMPROVING THE INVESTMENT CLIMATE OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. Лучшие интеллектуальные исследования, 14(4), 215-218.
16. Xusanovna, R. Z., & O'G'Li, A. J. M. (2023). INVESTITION FAOLIYATNING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH. Journal of marketing, business and management, 2(8), 7-12.